Registrering av kontaktmaterialverksamheter

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Verksamheter som tillverkar, förädlar eller importerar kontaktmaterial ska vara registrerade hos sin kontrollmyndighet. Läs om vilka regler som gäller och vem som har ansvar för vad.

Om registrering av kontaktmaterialverksamheter

Tillverkare, förädlare och importörer av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel ska anmäla sin verksamhet till sin kontrollmyndighet för registrering.

Livsmedelsanläggningar som redan är registrerade hos en kontrollmyndighet och som även har tillverkning, förädling eller import från tredje land av kontaktmaterial behöver inte registrera sig en gång till hos kontrollmyndigheten. Verksamheter som bedrivs av Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt – eller för respektive myndighets räkning – är undantagna från registreringskravet. Detsamma gäller för verksamheter som under ett räkenskapsår beräknas ha en omsättning av kontaktmaterial som understiger 80 000 kronor och heller inte beräknas tillverka, förädla eller importera 1 000 eller fler enheter av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Som enhet räknas varje enskild produkt.

Exempel på enhet:

Sugrör som säljs i flerpack ska räknas som flera enheter sugrör. 1 sugrör = 1 enhet.

Det är alltid företagarens ansvar att ta reda på om verksamheten ska anmälas så att den kan registreras av behörig kontrollmyndighet. Se 2 kap. LIVSFS 2023:5.

Övergångsperiod

LIVSFS 2023:5 träder i kraft den 1 augusti 2023. För att ge de verksamhetsutövare som ska registrera sig tid att få kännedom om bestämmelserna och därefter registrera sina verksamheter finns en övergångsperiod för när bestämmelserna om registreringskravet ska tillämpas. Senast den 1 juli 2024 ska samtliga befintliga verksamheter som omfattas av registreringskravet ha anmält sin verksamhet till sin kontrollmyndighet.

Vilken myndighet har ansvaret?

Kommunerna har behörighet att registrera verksamheter som tillverkar, förädlar och importerar kontaktmaterial. Se 23 § 12 livsmedelsförordningen (2006:813). Den myndighet som registrerar en verksamhet har även kontrollansvaret för verksamheten. Se 25 § livsmedelsförordningen.

Livsmedelsverket har möjlighet att efter samråd besluta om att flytta ansvaret för kontrollen av en viss anläggning mellan Livsmedelsverket och en kommun. Se 15 och 16 §§ livsmedelslagen (2006:804).

Vilka är de utpekade kontrollmyndigheterna

Vilka verksamheter ska registreras?

Tillverkare, förädlare och importörer av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel ska anmäla sin verksamhet till sin kontrollmyndighet för registrering.

Tillverkare

Som tillverkare menas verksamheter som tar fram mellanliggande/intermediära material eller färdiga material eller produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Förädlare

Med förädlare menas verksamheter som förändrar ett framtaget material eller en produkt för att de ska få sin slutliga utformning innan de kommer i kontakt med livsmedel.

Exempel på tillverkare och förädlare av material avsedda att komma i kontakt med livsmedel:

- Tillverkare av tryckfärger, lack eller andra beläggningar.
- Tillverkare av mellanliggande/intermediära material, som filmer, ark, laminat, förformer och liknande.
- Tillverkare av slutmaterial eller slutprodukter. Dessa verksamheter använder utgångsmaterial eller mellanliggande/intermediära material för tillverkning av slutmaterial eller slutprodukter och överlåter dessa vidare innan de kommit i kontakt med livsmedel.
- Verksamheter som återvinner material och produkter i syfte att användas i kontakt med livsmedel.
- Verksamheter som omformar ett färdigt slutmaterial för att det ska få sin slutliga utformning innan det kommer i kontakt med livsmedel (varmformningsbara ark och förformade flaskor) och som överlåter dessa produkter vidare innan de kommer i kontakt med livsmedel.
- Verksamheter som applicerar tryck på ett förpackningsmaterial och som överlåter produkterna vidare innan de kommer i kontakt med livsmedel.
- Verksamheter som tillverkar plastgranulat i syfte att använda till material och produkter i kontakt med livsmedel.

Importör

Med importör menas en verksamhet som från ett land utanför Europeiska unionen för in material eller produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel till Sverige, och överlåter dessa vidare innan de kommit i kontakt med livsmedel. Alla länder utanför Europeiska unionen räknas i detta sammanhang som tredjeländer, inklusive EES-länderna.

Exempel på importörer av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel:

- Grossister som från land utanför EU tar in utgångsmaterial, mellanliggande/intermediära material eller färdiga material eller produkter och överlåter dessa vidare innan de kommit i kontakt med livsmedel.
- Detaljhandelsanläggningar som från land utanför EU tar in utgångsmaterial, mellanliggande/intermediära material eller färdiga material eller produkter och överlåter dessa vidare innan de kommit i kontakt med livsmedel.
- Verksamheter som hyr ut tallrikar, bestick eller andra kontaktmaterial, om de själva importerar produkterna.

Huvudkontor

Företag som importerar kontaktmaterial och har enheter på flera orter i landet ska registrera huvudkontoret om detta är den enda inköparen av de kontaktmaterial som företagen säljer. Det gäller oavsett om material och produkter importeras och överlåts under eget varumärke eller annat varumärke. Enheterna inom företaget behöver inte registrera sig enskilt om de inte själva importerar kontaktmaterial.

Ett företag som har flera enheter som tillverkar eller förädlar material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel ska registrera varje enskild enhet. Företaget behöver inte registrera huvudkontoret om det inte importerar kontaktmaterial för att överlåta dem till andra enheter inom eller utanför företaget.

Exempel på när huvudkontor inte ska registreras:

Ett tillverkande företag har tre olika produktionsenheter i landet samt ett huvudkontor, varifrån kvalitetssystem tas fram. De tre producerande enheterna ska registreras i respektive kommun. Huvudkontoret behöver normalt inte registreras, då kvalitetssystemet kontrolleras hos producerande enheter, även om det samordnas via ett huvudkontor.

Verksamheter som inte behöver registreras

Verksamheter som är registrerade hos en behörig kontrollmyndighet som livsmedelsföretagare och som även tillverkar, förädlar eller importerar kontaktmaterial behöver inte registrera sig igen. Den behöriga kontrollmyndigheten kan vid den ordinarie kontrollen inhämta de uppgifter som de behöver för att kunna riskklassa den del som rör kontaktmaterial och planera in kontroll av även den verksamheten.

Verksamheter som bedrivs av Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt – eller för respektive myndighets räkning – är undantagna från registreringskravet.

Verksamheter som under ett räkenskapsår dels beräknas ha en omsättning för kontaktmaterial som understiger 80 000 kronor och som även beräknas tillverka, förädla eller importera färre än 1 000 enheter av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel är också undantagna från registreringskravet.

Verksamheter som köper in eller säljer kontaktmaterial inköpta från andra svenska företag eller företag inom EU behöver inte registrera sig.

Detsamma gäller för verksamheter som låter tillverka kontaktmaterial hos en annan tillverkande verksamhet inom EU. Det gäller oavsett om kontaktmaterialet säljs under eget varumärke eller inte.

Detaljhandelsföretag, det vill säga företag som säljer kontaktmaterial direkt till slutkonsument, behöver inte registrera sig under förutsättning att de själva inte tillverkar, förädlar eller direkt importerar kontaktmaterial.

Alla kontaktmaterialverksamheter måste dock se till att de kontaktmaterial som de släpper ut på marknaden uppfyller kraven i lagstiftningen om kontaktmaterial. Den behöriga kontrollmyndigheten har möjlighet att kontrollera verksamheter som tillverkar, förädlar eller distribuerar kontaktmaterial även om de är undantagna registreringskravet och därmed inte står under planerad kontroll. Det kan till exempel vara i samband med kontrollprojekt eller vid händelsestyrd kontroll med anledning av klagomål eller RASFF-meddelanden (Rapid Alert System for Food and Feed).

Exempel på verksamheter som hanterar kontaktmaterial och som inte behöver registrera sig:

- Agenturföretag som endast förmedlar försäljning av kontaktmaterial.
- Transportörer av kontaktmaterial och relaterade mellanliggande/intermediära material.
- Hantverkare som reparerar processutrustning hos livsmedelstillverkare omfattas inte av registreringsplikten eftersom det är fråga om reparation och inte tillverkning. De livsmedelsproducenter som låter utföra reparationen ska i samarbete med hantverkaren se till att den reparerade produktionsutrustningen fortfarande uppfyller bestämmelserna i lagstiftningen om kontaktmaterial.
- Snickeriföretag som installerar kök i såväl privata hem som i företag omfattas inte av registreringskravet, då det är installation och inte tillverkning.
- Lager som uteslutande lagrar material i kontakt med livsmedel behöver inte registreras. Ett lager ska endast registreras om det förutom att driva ett lager även importerar, tillverkar eller förädlar material som kommer i kontakt med livsmedel.
- Verksamheter som utför skärning av förpackningsmaterial.

- Verksamheter som låter tillverka kontaktmaterial i en annan tillverkande verksamhet inom EU. Det gäller oavsett om kontaktmaterialen säljs under eget varumärke eller inte. Om verksamheten i Sverige tar fram specifikationer och dokumentation om materialen kan de behöva bistå den tillverkande verksamheten med dessa vid kontroll i den verksamheten.

- Verksamheter som tar fram råmaterial och utgångsämnen avsedda att användas för tillverkning av kontaktmaterial. Med råmaterial avses i det här fallet exempelvis trä och råolja, och med utgångsämne avses exempelvis kemikalier och pappersmassa.

Pågående kontaktmaterialverksamhet som borde vara registrerad

Om en kontaktmaterialverksamhet som borde vara registrerad har påbörjats utan att en anmälan om registrering gjorts till den behöriga myndigheten, ska myndigheten fatta beslut om sanktionsavgift. Se 39 c § livsmedelsförordningen (2006:813).

En sanktionsavgift kan enbart tas ut av den som påbörjar en verksamhet efter det att bestämmelserna om registrering enligt LIVSFS 2023:5 börjat tillämpas. Det gäller därmed kontaktmaterialverksamheter som påbörjats den 1 juli 2024 eller senare. För befintliga kontaktmaterialverksamheter som varit i drift före den 1 juli 2024 och som inte anmält sin verksamhet för registrering kan ingen sanktionsavgift tas ut.

Sanktionsavgifter

Senast uppdaterad 6 oktober 2025 Ansvarig grupp ROR_DK